

فیلم، مسیر هموار یادگیری

زهره‌علی اکبری

دکترای مدیریت آموزشی

**تماشای
ویدئوهایی که
زیرنویس دارند،
به‌طور قابل
ملاحظه‌ای مهارت
خواندن و نوشتن
را در دانش‌آموزان
بهبود می‌بخشد**

توانسته است موانع یادگیری متنی را در همهٔ زمینه‌ها پشت‌سر بگذارد.

با وجود این‌ها، تأییدی علمی وجود ندارد که فیلم‌ها می‌توانند روش آموزشی مناسبی باشند. هنوز مشکلاتی در این مسیر وجود دارند. نسل قدیمی با جنبه‌های آموزشی جهان سینما کنار نیامده‌اند و بسیاری از والدین این تصور را دارند که نمایش فیلم نوعی آموزش ناکافی برای فرزندانشان است.

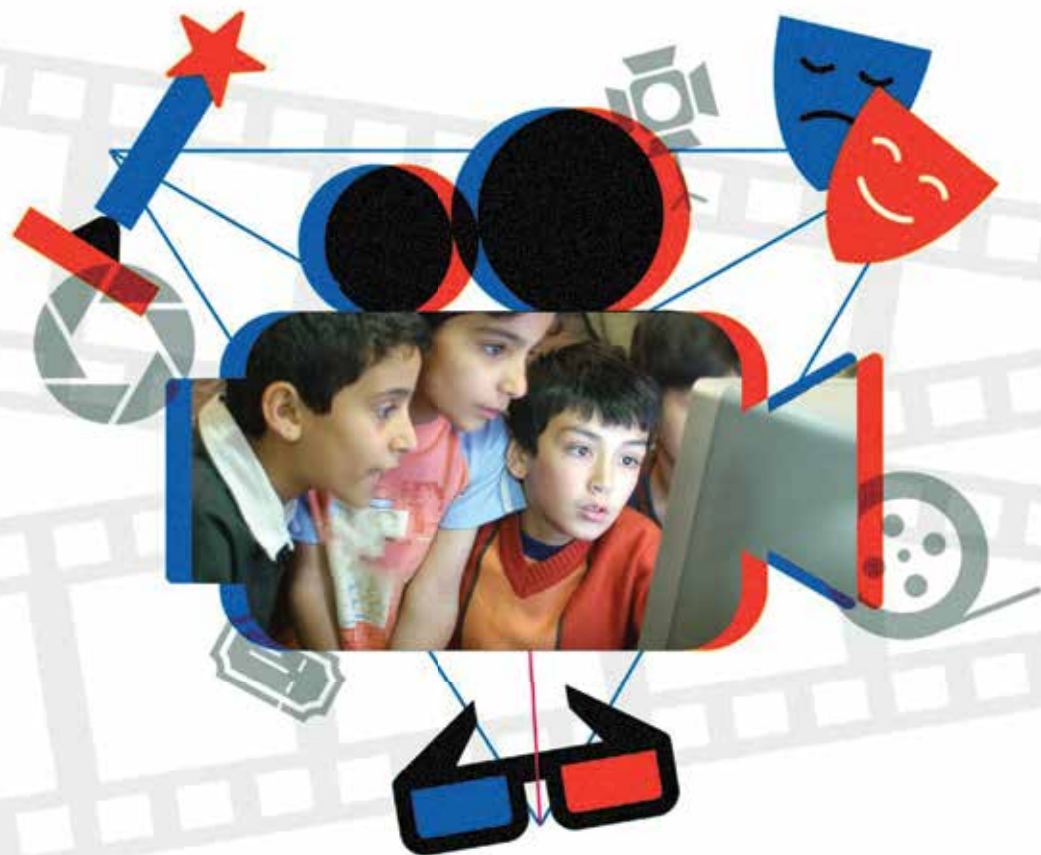
با وجود آنکه بیشتر ما برای لذت بردن فیلم می‌بینیم، اما از زاویهٔ دیگر، فیلم‌ها برای کمک به دانش‌آموزان در راستای درک مطالب آموزشی خارج از محیط کلاس درس و مدرسه منبعی عالی از آموزش محسوب می‌شوند. در اینجا به دلیل مجال اندک، تنها به چند دلیل در این باره اشاره خواهد شد. هر دانش‌آموز سبک یادگیری منحصر به فرد خود را دارد. گاهی یادگیری شنیداری یا یادگیری از طریق خواندن برای دانش‌آموزان به راحتی به دست نمی‌آید. فیلم برای فراگیرندگان بصری منبع بسیار خوبی است، زیرا آن‌ها را قادر می‌کند مفاهیم را بدون موانع یادگیری درک کنند. فیلم به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد زندگی را از دیدگاه‌های مختلف ببینند. درست مانند کتاب، فیلم به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد از زندگی شخصیت‌های گوناگون، تفاوت دیدگاه آن‌ها و نحوهٔ برخوردشان با موقعیت‌های خاص، درس بگیرند. فیلم می‌تواند به دانش‌آموزان نشان دهد چگونه افراد در نقاط مختلف جهان زندگی خود را می‌گذرانند. این شیوه می‌تواند به‌ویژه در موضوعاتی مانند جغرافیا و مطالعات اجتماعی مفید باشد. فیلم برای درک رویدادهای تاریخی کمک بصری می‌کند. وقتی دانش‌آموزان در کلاس درس با تاریخ آشنا می‌شوند، نمی‌توانند به راحتی درک کنند از یک موقعیت تاریخی چه احساسی دارند. فیلم خارجی هم می‌تواند به آموزش زبان کمک کند. برای مثال، هنگامی که دانش‌آموزان در حال یادگیری زبان جدیدی مانند فرانسوی هستند، دیدن فیلم به زبان فرانسوی به آن‌ها کمک می‌کند و سعی می‌کنند تا آنجا که ممکن است فیلم را دنبال کنند تا بتوانند هر آنچه را آموخته‌اند به کار گیرند.

ما در جهان امروز با رسانه‌های اجتماعی احاطه شده‌ایم و بخش عمده‌ای از وقت روزانه‌مان صرف تماشای فیلم یا

امروزه با وجود پیشرفت‌های بشر در عرصهٔ فناوری اطلاعات و ارتباطات، رویکرد آموزش از روش‌های سنتی فراتر رفته و از فناوری برای انتقال دانش به‌عنوان یک ابزار و امکان آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری استفاده می‌شود. با توجه به اینکه کتاب‌های درسی غالباً نمی‌توانند دانش‌آموزان را به خود جلب کنند، ترکیب یادگیری با جذابیت‌ها و منابعی سرگرم‌کننده، همچون فیلم آموزشی، راه‌حلی ایده‌آل برای دریافت نتایج بهتر به نظر می‌رسد.

هرچند استفاده از فیلم برای آموزش ممکن است چالش‌برانگیز باشد، اما وقتی به شیوهٔ مناسب اجرا شود، می‌تواند مزایای بی‌شماری داشته باشد. برخلاف متون درسی، فیلم آموزشی و اجتماعی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد به شیوهٔ بصری یاد بگیرند. به‌عنوان مثال، فیلم «گاندی» به دانش‌آموز اجازه می‌دهد زندگی **مهاتما گاندی**، شخصیت برجسته در کتاب‌های تاریخ را مشاهده کند. قطعه فیلم‌ها و فیلم‌های تاریخی، نسبت به جملات کتاب درسی، درک بیشتری از زمان، عصر و همچنین شیوهٔ زندگی شخصیت‌های تاریخی ارائه می‌دهند.

علاقه و انگیزه عاملی مهم در یادگیری است. در سطح آموزش عمومی، بسیاری از دانش‌آموزان به تماشای فیلم‌ها بهتر از خواندن محتوای درسی پاسخ می‌دهند. این به علاقه‌مندی یادگیری کمک می‌کند و از حواس پرتی می‌کاهد. این شرایط، به‌ویژه برای دانش‌آموزانی که انگیزه ندارند و دیدن فیلم‌ها را بر کلمات نوشته‌شده در کتاب‌های درسی ترجیح می‌دهند، مؤثر است. تماشای ویدئوهایی که زیرنویس دارند، به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای مهارت خواندن و نوشتن را در دانش‌آموزان بهبود بخشیده است. حتی کسانی که اختلالات شدید یادگیری دارند، به فیلم‌ها واکنش نشان داده‌اند و توانسته‌اند با آن‌ها ارتباط برقرار کنند. بنابراین، برای برخی از آنان، یادگیری از طریق فیلم در واقع روشی قابل قبول و ارزشمند است. با افزایش روزافزون صنایع فیلم‌سازی، فیلم‌های بیشتری با توجه به زمینه‌ها و علاقه‌های مردم در سراسر جهان تهیه می‌شود. فیلم را می‌توان به‌عنوان «زبانی جهانی» در نظر گرفت که

فناوری در چند دهه گذشته با سرعت بسیار زیادی پیشرفت کرده است و فیلم‌ها مفاهیم جدید علوم و جدیدترین فناوری را به دانش‌آموزان معرفی می‌کنند. علاوه بر محتوایی که معلمان می‌خواهند دانش‌آموزان به‌طور فعال یاد بگیرند، دانش‌آموزانی که فیلم تماشا می‌کنند، از یادگیری غیرفعال زیادی برخوردارند که ممکن است دقیقاً به موضوع یا حوزه مورد بحث مربوط نباشد، اما از جهت دیگر برای آن‌ها مفید است.

روش سنتی آموزش که در آن معلمان با استفاده از کتاب درسی به دانش‌آموزان کلاس آموزش می‌دهند، معایب خاصی دارد. بر خلاف آن، نمایش فیلم به دانش‌آموزان، نه تنها یک تجربه جدید و منحصربه‌فرد را برای آن‌ها فراهم می‌کند، بلکه کار معلم را نیز آسان می‌کند، زیرا دانش‌آموزان یادگیرندگانی فعال می‌شوند. از این رو، بدیهی است که فیلم‌ها اهمیت آموزشی زیادی دارند. آن‌ها جالب و هیجان‌انگیزند و به این ترتیب توانایی یادگیری دانش‌آموزان را بهینه می‌کنند. فیلم‌ها ابزارهای یادگیری خوبی هستند، به‌ویژه برای دانش‌آموزان اوتیسم. بنابراین، مدرسه‌ها باید تدابیری را اتخاذ کنند که فیلم جزو ضروری و منظم روش‌شناسی آموزشی در مدرسه باشد.

پی‌نوشت‌ها

1. TikTok
2. WhatsApp
3. Youtube
4. QR Cods

آهنگ می‌شود. تلفن‌ها و اپ‌تاپ‌های ما با انواع و اقسام فیلم‌ها در انواع شبکه‌های اجتماعی از تیک‌تاک^۱ گرفته تا واتساپ^۲ و یوتیوب^۳ بمباران می‌شوند. اگر بخواهیم از روش آموزشی قدیمی استفاده کنیم که کاملاً بر آموزش کلاس درس مبتنی بود و از تصویرهای متحرک بسیار کم استفاده می‌کرد، دانش‌آموزان علاقه خود را به مطالعه از دست خواهند داد. از همه مهم‌تر، آن‌ها قادر نخواهند بود با مدل آموزشی ارتباط برقرار کنند، زیرا این امر با فعالیت‌های روزانه که به آن عادت دارند، کاملاً مغایرت دارد. به‌جای متقاعد کردن دانش‌آموزان به مطالعه صرف کتاب درسی، یک روش مؤثرتر می‌تواند مدل آموزشی را احیا کند، به‌گونه‌ای که با سبک زندگی نوین دانش‌آموزان سازگار شود. برای مثال، در سال تحصیلی ۱۴۰۰ برای نخستین بار دانش‌آموزان از رمزبندهای پاسخ سریع^۴ استفاده می‌کنند. با این فناوری، آنان می‌توانند با پویش (اسکن) رمزبنده موجود در صفحات کتاب، به محل ذخیره محتوای مربوط بروند و محتوای مورد نظر را مشاهده کنند.

مزایای فیلم برای یادگیرندگان «با نیازهای ویژه»، از جمله دانش‌آموزان اوتیستیک نیز قابل قبول است. آموزش یادگیرندگان اوتیسم با استفاده از فیلم، روشی بسیار مفید برای برانگیختن واکنش احساسی در آن‌هاست. ارائه گفت‌وگو، آهنگ پس‌زمینه و ترکیب طیف وسیعی از عناصر کمک می‌کند آن‌ها با خط داستانی ارتباط داشته باشند و پاسخ احساسی حاصل از طریق لبخند زدن، خندیدن یا حتی گاهی گریه کردن در آن‌ها آشکار می‌شود. در هر صورت، این تجربه برای دانش‌آموز به‌یادماندنی خواهد شد و یادگیری و آموزش را ارتقا می‌بخشد.